A°. 1843. N°. 95.

ARNHEMSCHE COURANT

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f.* 5 in de drie maanden.)

ZONDAG 14 MEI.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Goed en kwalijk begrepene bezuiniging.

Dat iedereen de noodzakelijkheid aan bezuiniging in het bestuur des lands levendig beseffen zoude, daarvoor hebben de ministers gezorgd. Eene begrooting van ruim zeventig millioenen 's jaars, voor zoo verre zij de uitgaven van het rijk wel op de begrooting hebben willen brengen en deze niet uit bijzondere inkomsten bestrijden; een te-kort in een enkel jaar van bijna tien millioen gulden, behalve hetgeen later blijken mag, dat men door een ongelukkigen misslag van berekening daarbij vergeten heeft, en welke nieuwe misrekening ons misschien weder op eenige millioenen zal te staan komen, — dit alles zijn gronden, welke zekerlijk nog al geschikt zijn om de menschen van de noodzakelijkheid van bezuiniging te overtuigen.

Bezuiniging is volstrekt noodzakelijk, doch er is eene goed, er is eene kwalijk begrepene bezuiniging.

Bezuiniging door vereenvoudiging is het, welke wij behoeven. Deze alleen kan werkelijk nut stichten, wezenlijke hulp aanbrengen.

Eene goede bezuiniging is het, indien het algemeen bestuur zich niet in alle kleinigheden wikkelt, zich niet met alles bemoeit, niet alles alleen regelen wil; indien het aan provinciaal en gemeentelijk bestuur overlaat wat meer eigenaardig tot den werkkring van dit behoort, en hier slechts dan tusschen beide treedt, wanneer het algemeen belang op het bijzondere schipbreuk lijden zou. Eene goede bezuiniging is het, wanneer het niet alle levenskracht der deelen verslindt, maar de zijne op die van deze steunen doet.

Eene goede bezuiniging is het, indien men zich van alle overtollige nuttelooze raderen van bestuur ontdoet; niet onnuttige posten schept of behoudt, ten einde aan vele personen gunsten te kunnen uitdeelen en deze voor zich te kunnen winnen.

Eene goede bezuiniging is het, indien het instellingen van weelde afschaft, indien het niet andere landen naboolsen wil, maar bedenkt, dat een kleiner land zich veel ontzeggen moet, wat aan een grooter geoorloofd zijn en daaraan luister geven kan.

Maar het is eene slechte bezuiniging, indien het bestuur, terwijl het aan de eene zijde eene akademie oprigt, welker nut meer dan twijfelachtig is, aan de andere zijde op het hooger onderwijs tracht te bezuinigen door het wegnemen van den krachtigsten prikkel tot opwekking der eerzucht en der zelfwerkzaamheid van de studerenden.

Eene slechte bezuiniging is het, indien men van de eene zijde instellingen, gelijk het instituut, welks eenige strekking is verwaandheid en titelzucht te voeden en te streelen, behoudt, doch dit van de andere zijde weder tracht goed te maken door wenschelijke werken tot afwering van schaden, door het water bedreigd, na te laten.

Eene slechte bezuiniging is het, indien men door vermindering van de jaarwedden der mindere ambtenaren een lager cijfer op de begrooting tracht te brengen; daar men veel grooter besparing verwerven kan, door het in dienst nemen van een geringer aantal van beter bezoldigde personen. Niet op het getal maar op de hoedanigheid der ambtenaren komt het aan: de meening van het bestuur schijnt de tegengestelde te zijn.

Eene slechte bezuiniging is het, indien men, verschrikt over het hooger cijfer onzer staatsuitgaven, en bewust, dat aan vermeerdering van belasting niet te denken valt, bezuiniging tracht te vinden door de bezoldingen der regterlijke magt te beknibbelen. Verminder liever de regterlijke collegiën en vermeerder eerder de tractementen: aan eene kundige en onafhankelijke regterlijke magt ligt den staat boven alles veel gelegen. Reeds nu is hare bezolding zoo laag gesteld, dat het onmogelijk is de meeste plaatsen met goede regtsgeleerden te vervullen; men is wel verpligt tot den drom van onkundigen en onervarenen zijne toevlugt te nemen, die, daar zij voor niets anders deugen, of geen geduld genoeg hebben om hunnen tijd af te wachten, op den regterlijken zetel azen. En echter tot zulk eene heillooze bezuiniging durfden zelfs de leden der vertegenwoordiging het bestuur aanzetten.

Eene slechte bezuiniging is het, welke, uit schrik voor de kosten, alles zoude willen afsnijden, wat kracht en sterkte aan den staat zou kunnen geven, hem meer geschikt zou maken om den zwaren last te tillen, welken men hem heeft gelieven op te leggen.

Van de goede bezuinigingen hebben de ministers tot dus verre niets willen weten, dewijl zij wisten deze niet te kunnen bewerkstelligen zonder zich enkele personen, welke die maatregelen treffen moesten, tot vijanden te maken; zij hebben zich dus bij geene of bij slechte bezuinigingen bepaald. Het wordt tijd, dat het algemeen belang eindelijk meer invloed krijge dan de zelfzucht van enkele personen, en dat de zwakheid der ministers wijke voor hunnen pligt.

Buitenlandsche berigten.

RUSLAND en POLEN.

Van de Poolsche grenzen, 3 *mei*. De maatregelen, ter verbreiding der Grieksche Schismatische kerk in de Poolsche staten, worden nog altijd met onverminderden ijver vervolgd. Men begint echter in St. Petersburg de behoefte te gevoelen aan eene goede verstandhouding met den pauselijken stoel. Tot deze moeijelijke taak is nu, naar men uit St. Petersburg meldt, de heer *von Butenieff* verkozen, en zijne benoeming tot gezant te Rome is hem reeds naar Konstantinopel toegezonden.

DUITSCHLAND.

Hamburg, 8 *mei*. Op voorstel van den senaat heeft de eigenerfde burgerij in de vergadering van heden, uit erkentenis van de voorbeeldelooze en krachtige deelneming, welke geheel Duitschland en een groot gedeelte van het buitenland bij de ramp van het verleden jaar aan de stad heeft bewezen, eenparig besloten; een openlijk blijk hunner dankbaarheid deswege te geven. Het tegenwoordige raads- en burger-besluit zal derhalve aan alle vorsten, regeringen, volken en staten, welke hunne ondersteuningen deden toekomen, worden medegedeeld in eene oorkonde, opgesierd door de schilderkunst, en besloten in een kistje, gesneden uit het eikenhout van het afgebrande raadhuis, en met gegoten sieraden uit het klokken-metaal der verbrande kerken voorzien. Wijders zullen aan alle hulp-comités, en aan alle ambtenaren en burgers, welke bijzonderen ijver voor Hamburg betoond hebben, gedenkpenningen uit datzelfde metaal worden toegezonden, van verschillenden vorm voor Duitschland en het buitenland. Alle personen, die gedurende den brand tot persoonlijke hulp zijn toegesneld, zoo als militairen, spuitgasten, enz., zullen eene kleinere medaille van hetzelfde metaal ontvangen, om op de borst te dragen. Al deze medailles zullen, behalve doelmatige emblemata en opschriften, den datum van den brand en van het tegenwoordig besluit behelzen. Eindelijk zal aan eenige hooge ambtenaren, welke in die dagen persoonlijk ter hulp ijlden, het eerburgerregt der stad worden verleend. »Onze weldoeners vorderen geen dank," zegt het voorstel van den senaat, »en rekenen niet op denzelven, maar zij zullen ons veroorlooven, dien hier uit te spreken, hartelijk en innig, zoo als wij dien gevoelen; eenvoudig en zonder praal, zoo als ons betaamt. Want wanneer de wereld-geschiedenis der latere eeuwen slechts weinige voorbeelden van eene ramp, zoo groot als de onze, aanbiedt, zoo kan die van alle tijden zeker geen ander voorbeeld van grootmoedigheid aantoonen, zoo als dezelve ons is ten deel gevallen."

Jena, 8 *mei*. Professor *Koch* zal eerstdaags aan het hoofd eener expeditie, welke op kosten van den koning van Pruissen wordt uitgerust, weder eene reis naar den Kaukasus ondernemen. Hij zal zijne onderzoekingen van Trebisonde beginnen, op het hoogland van Erzerum de daar ontspringende rivieren, den westelijken Eufraat, Araxes en Tschoroch, aan hunne bronnen opzoeken en in hunnen eersten loop volgen. Van daar is de expeditie voornemens zich naar de monding van den Arpatschai, en dan naar het tweede hoogland van Armenië, en verder naar de ruinen van Ani te wenden. Zij zal wijders voornamelijk hare opmerkzaamheid op het belangrijke gebergte rigten, dat alleen onafgebroken de verbinding tusschen den Kaukasus en den Armenischen Taurus daarstelt. Onderzoekingen over het volk der Meschiërs, de Suanen en Alanen stelt zich de expeditie vooral ten doel, benevens de oplossing der vraag, of er eenmaal werkelijk een muur bestaan heeft, gelijk de Chinesche, welke dwars over den geheelen Kaukasus liep. Over den kam van het gebergte zal professor *Koch* zijne rigting naar Tartarijsch Tscherkessië en de bronnen van den Kuban nemen, eene poging tot beklimming van den Elbur wagen, en de talrijke oude bouwwerken in de vlakten der Karatschai en Balkaren onderzoeken, en anthropologische navorschingen omtrent verscheide volkstammen doen.

PRUISSEN.

Berlijn, 6 *mei*. Gedurig komen uit de provinciën treurige berigten in, omtrent den nood en de groote duurte, welke door het misgewas van het vorige jaar ontstaan zijn; ook uit verscheidene gedeelten van de Rijnprovincie komen dergelijke tijdingen aan. Ten gevolge hiervan heeft het ministerie van oorlog eergisteren een bevel aan den divisie-kommandant te Trier gezonden, waarbij de geheele landweer dezer provincie voor dit jaar verschoond wordt om op te komen. Hetzelfde is ook reeds bij het vierde armee-corps geschied. (*F. O. P. A. Z.*)

Berlijn, 8 *mei*. In onze hooge kringen wil men weten, dat de vergadering van commissiën uit de provinciale landdagen in dit jaar weder zullen worden zamengeroepen, daar verscheidene belangrijke vraagstukken aan hen moeten worden voorgelegd.

Van den Beneden-Rijn. De vergadering van den landdag in de Rijn-provincie heeft dit jaar door de geheele provincie in hooge mate de belangstelling opgewekt. Bijna in alle steden hebben zich de burgers vereenigd, om hunne wenschen en behoeften aan de afgevaardigden nader kenbaar te maken. Gewigtige petitiën tot verkrijging van vrijheid van drukpers, van openbaarheid der zittingen van den landdag en der stedelijke besturen, en van uitbreiding der kiesbaarheid tot afgevaardigde van den landdag, zijn voorbereid, en hebben de sterkste deelneming gevonden.

Breslau, 2 mei. Na eene levendige beraadslaging heeft onze landdag met bijna eenparige stemmen besloten, Zijne Majesteit den koning om openbaarheid der landdags-zittingen te verzoeken, en met groote meerderheid het voorstel aangenomen, dat in het verslag der verhandelingen van den landdag de namen der sprekers genoemd zullen worden, en eene volledige afdruk derzelve zal plaats vinden.

(*Maagdenb. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 18 mei. Onlangs verliet de olifant van den heer *van Amburg* Aylesburg om naar Amersham te gaan. Bij het tolhek van Nissenden gekomen, weigerde de tolgaarder het dier door te laten, dewijl zijn geleider niet meer dan voor een paard betalen wilde, en hij sloot de barrière. De geleider liet toen den olifant achter, en vervolgde alleen zijnen weg; maar dit dier verbrijzelde in een oogenblik de geheele barrière, rukte dezelve omver, en vervolgde zegepralend zijnen weg. Sedert deze daad noemt men den olifant eene der dochters van *Rebecca.*

(*Globe.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 18 mei. De jongste tijdingen uit Oran, die tot bijna omstreeks het einde van april loopen, berigten, dat *Abd-el-Kader*, die zich tot in het hart der provincie Oran gewaagd had, op de aannadering onzer troepen, welke de generaal *Lamoricière* uit den omtrek van Mascara tegen hem aanvoerde, in haast gevlugt is, en dat die vlugt den opstand, welke zich onder de inboorlingen begon uit te breiden, heeft gestuit. Intusschen is het gebeurde een nieuw bewijs, met hoe veel zwarigheden de vestiging onzer magt in Noord-Afrika nog heeft te worstelen, en hoe veel er nog noodig is, eer wij ons in het rustig bezit dier gewesten zullen mogen verheugen.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 12 mei. Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft ter kennis gebragt van degenen, die mogten verlangen tot den, op 1 september 1843 aan te vangen, volgenden cursus der koninklijke akademie ter opleiding van burgerlijke ingenieurs, zoo voor 's lands dienst als voor de nijverheid, en van kweekelingen voor den handel, te worden toegelaten, dat de commissie, belast met het onderzoek der kandidaten, hare zittingen zal houden in het akademie-gebouw te Delft, in den loop der volgende maand junij, op de dagen en uren, welke zullen worden bekend gemaakt aan al de personen, die zich tot bekoming van berigt dienaangaande voor den 25sten der tegenwoordige maand mei schriftelijk aan den directeur der voormelde akademie zullen hebben aangemeld.

's Gravenhage, 18 mei. Ten gevolge van het overlijden van den verdienstelijken raadsheer *Bollard*, is er op nieuw in het hof van Zuid-Holland eene vacature ontstaan, waarvoor waarschijnlijk eerstdaags door het hof, overeenkomstig artikel 63 der wet op de Regterlijke Organisatie, zal worden kennis gegeven aan de provinciale staten, met aanbieding tevens eener aanbevelingslijst, om in de vacature te voorzien. Het is te hopen en te verwachten, dat door die aanbevelingslijst, maar vooral door de voordragt der provinciale staten, de koning zal worden in staat gesteld om den waardigen *Bollard* op eene waardige wijze te vervangen; het is te hopen en te verwachten tevens, dat bij die benoeming op geene personele consideratiën hoegenaamd maar op eerlijkheid, op braafheid, op kunde alleen zal gelet worden. Eene raadsheersplaats mag nimmer eene beleefdheid worden, welke men bewijst aan een oud en afgeleefd man, die niet meer in staat is om veel te werken of te denken; zij mag evenmin zijn eene belooning voor vroegere diensten, indien het niet tevens te voorzien is, dat de gebeneficiëerde naar geest en naar ligchaam nog in staat zal zijn, om zijne regtersplgten behoorlijk te vervullen. Regters worden benoemd in het belang van *het regt* en van *de ingezetenen* alleen; bij de aanstaande benoeming op iets anders te letten ware de wet en de regten der maatschappij grovelijk te miskennen; het ware eene beleediging tevens voor de nagedachtenis van den afgestorvene. Op allen, die geroepen zijn, den koning en zijnen minister bij de te doen keuze voor te lichten, berust de dure verpligting deze waarheden geen oogenblik uit het oog te verliezen. Wij voor ons hebben het vaste vertrouwen, dat allen die verpligting zullen weten te vervullen; en indien wij deze aanmerkingen maken, dan geschiedt dit alleen omdat de tijd, waarin men gewoon was wel eens andere beginselen te huldigen, bij de benoemingen ook van regterlijke ambtenaren, nog niet ver genoeg van ons verwijderd is, om door allen vergeten te zijn. Hoe treffend het verlies van den heer *Bollard* ook zijn moge, er zou misschien ééne keuze te doen zijn, waarin allen zich zouden verheugen, waardoor men te gelijker tijd toonen zou den eerbied te kennen, dien men verschuldigd is aan de heilige regten der justitie; en de nagedachtenis van hem, die thans in het graf rust, te vereeren. Wij zullen niet zeggen, wien wij bedoelen. Ons past het niet namen te noemen, of personen aan te bevelen. Maar velen, die onzen wensch deelen, zullen ons begrijpen.

(*W. v. h. R.*)

Helder, 18 mei. Ingevolge koninklijk besluit van 25 januari ll. zal eene proeve van kolonisatie in Suriname worden genomen; aan het hoofd staan de heeren *A. van den Brandhof*, *J. H. Betting* en *D. Copijn*, predikanten te Elst, Beest en Wilnis. Heden is de heer *J. H. Betting* met twee landbouwers op het schip *Wilhelmina*, kapt. *Klint*, naar Suriname uitgezeild, ten einde eene geschikte landstreek uit te kiezen, vooreerst voor 50 huisgezinnen. Na de vestiging van deze, zullen nog 150 huisgezinnen met de beide andere predikanten vertrekken.

Wij achtervolgen den waardigen man met onze beste wenschen, voor het welslagen eener onderneming, die van belangrijke gevolgen zijn kan. Immers is deze volkplanting, dat meesterstuk van Nederlandsche kunstvlijt, een parel onzer Westindische bezittingen. Suriname is bijkans zoo groot als het voormalige koningrijk der Nederlanden, doch telt nog geen 70,000 inwoners: hoeveel valt er dus nog te ontwikkelen!

Utrecht, 12 mei. Naar men verneemt, kan men voortaan de reeds zoolang geloopen hebbende geruchten betreffende het afschaffen van onze hoogeschool als zonder grond beschouwen. De akademie blijft geheel op den ouden voet ingerigt; alleen zouden, zoo als men van goederhand verneemt, de buitengewone subsidiën, die somtijds voor de Musea als anderzins werden toegestaan, ophouden, en het gouvernement deswege met de provincie in schikkingen zijn getreden.

Maastricht, 12 mei. De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft hare werkzaamheden weder opgevat. Na een tusschenbedrijf van vrij lange rust zou men gemeend hebben, dat de leden zich met verdubbelden ijver aan het werk hadden begeven. Het omgekeerde is echter het geval. De schorsing der beraadslagingen tot den 25sten der volgende maand scheen niet lang genoeg, en men heeft dezelve mei nog tien dagen vermeerderd; en toen de Kamer eindelijk vergaderde, bevond zij zich niet voltallig. Dertig leden waren afwezig! dertig op eene Kamer, die uit 56 leden is zamengesteld! Onder de leden, die niet in de eerste zitting na de schorsing verschenen zijn, hebben slechts vijf goedgevonden zich te verontschuldigen; het zijn de heeren *Modderman*, *Enschedé*, *van der Gronden*, *Bruce* en *Rijckevorsel*. De anderen hebben gedacht, dat de vertegenwoordiging der natie van te weinig belang was, om zich die moeite te geven.

De werkzaamheden, die men te verrigten heeft, moeten dus niet zeer talrijk en van weinig belang wezen, of de tijd, die tot de sluiting der zitting nog overschiet, moet nog zeer lang zijn. — Maar er zijn nog twee en vijftig wets-ontwerpen te onderzoeken, te overwegen, aan te nemen of te verwerpen; en die ontwerpen betreffen de dierbaarste belangen der natie. En toch geldt het zaken van het hoogste gewigt: den voorspoed of de ellende van het volk, waarover de stemming der Kamer beslissen zal. En toch zijn twee derde deelen der zitting reeds verloopen, en het derde, dat overblijft, zal waarschijnlijk nogmaals door schorsingen der werkzaamheden worden afgebroken: onze leden zullen wel zorgen genoegzame vacantiën te hebben om de genoegens van het landleven en van hunne familie te smaken.

Dertig leden afwezig van zes en vijftig! En dat op een tijdstip, waarop het van zoo veel belang is, dat zij beslist worden en er een einde aan kome. Onze vertegenwoordigers schijnen zich geen denkbeeld van het belang hunner zending te maken.

Limburg zendt drie afgevaardigden naar de Kamer van die drie leden bevond zich geen enkele bij de heropening der zitting! Geen enkele had eenige reden zijner afwezigheid opgegeven. Niettemin zijn er onder de wets-ontwerpen, welke behandeld moeten worden, sommige, welke regtstreeksche belangen van Limburg betreffen, en welke welligt over het lot der provincie beslissen zullen, die deze afgevaardigden naar de Kamer zond.

Wat kunnen de vertegenwoordigers onzer provincie dan voor zoo belangrijks te verrigten hebben, dat zij de belangen hunner committenten er aan opofferen. Heeft het buitenleven zoo veel aantrekkelijks, dat het onmogelijk is zich daarvan los te rukken om zich een weinig met de zaken des lands bezig te houden? Zijn de genoegens van het huisselijk leven zoo onwederstaanbaar, dat men er de belangen der natie om verwaarloost? of zouden zekere eerzuchtige plannen zoo zeer den geest van sommige afgevaardigden bezig houden, dat zij de heiligste hunner pligten vergeten?

Men zegge niet, dat het overtollig is zich naar de eerste zitting te begeven, dewijl er nooit iets verrigt wordt, en alles zich bepaalt bij een appel nominaal. Waarom zou men niet terstond in de eerste vergadering die mededeelingen aan de Kamer kunnen doen, welke men in de tweede doet? Immers, men vermeerdert de vacantiën in het oneindige, en men verlengt dezelve zoo veel mogelijk; en als men eindelijk bijeenkomt, doet men niets in de eerste zitting, en de tweede is van niet veel grooter belang!

De Kamer verrigt niets in deze eerste zitting, omdat de meerderheid der leden afwezig is; en de meerderheid der leden blijft weg omdat men er niets doet!

Laat ons hopen, dat de ijver onzer afgevaardigden, en de onafhankelijkheid, met welke zij de regten en belangen der natie zullen voorstaan, eene vergoeding zullen opleveren voor de weinige haast, die zij bij deze gelegenheid getoond hebben.

(*J. d. L.*)

Mengelwerk.

De schatgraver.

IV.

Ik was weder te Madrid gekomen, en ditmaal in de gevangenis gehuisvest, beschuldigd van bijbels te hebben uitgedeeld aan der getrouwe onderdanen harer katholijke majesteit. Ik ontving hat bezoek van mijnen ouden lijfknecht ANTONIO, en, na mij genoeg over over zich zelven te hebben onderhouden, voegde hij er bij: »Meester ik ben niet alleen gekomen; er is iemand in den corridor, die zeer wenscht u te spreken."

IK. »En wie dan?"

ANTONIO. »Iemand, dien gij menigmaal hebt aangetroffen."

IK. »Nu maar wie dan?"

ANTONIO. »Iemand, die eenen vreemden dood zal »vinden, want het is geschreven. De buitengewoonste »aller Zwitsers, die van St. Jago, *der Schatzgraber.*"

IK. »Toch niet BENEDICTUS MOLL?"

»*Ja, mein lieber Herr*, ik ben het zelf," zeide BENEDICTUS zelf, de deur openende, die op eenen kier was blijven staan. »Ik ontmoette *Herr* ANTON op straat, »en vernemende dat gij hier waart, ben ik met hem »u een bezoek komen geven."

IK. »En in naam van al wat zonderling is, hoe »komt het, dat ik u nu weder hier te Madrid zie? »Ik dacht dat gij te Lucerne waart."

BENEDICTUS. »Wees niet bevreesd, *lieber Herr*, »ik zal er terugkeeren wanneer het tijd zal zijn, en »niet te voet maar in eene koets. De schat, die mij »wacht, ligt nog altijd daar, en ik heb meer hoop »dan ooit. Ik heb gebrek aan geld noch vrienden. »Ziet gij niet hoe ik gekleed ben, *lieber Herr?*"

En waarlijk, ik had hem nog nooit in zulk een deftig gewaad gezien; hij had een bijna nieuw kleed en pantalon: zijn hoed was niet meer de oude Andaluzische sombrero, met uitgesnedene randen; het was een fraaije vilten punthoed, en in zijne hand had hij, in plaats van den boomtak, die hem te St. Jago en te Oviedo tot staf diende, een grooten rotting, versierd met eenen tinnen leeuwen- of beeren-kop.

»Nu!" zeide ik tegen hem, »het is waar, gij »er uit als een schatgraver, die eenen gelukkigen »gedaan heeft."

»Of liever," antwoordde hij, »als iemand die opgehouden heeft het handwerk voor eigene rekening te »drijven, en die schatten zoekt ten koste van anderen."

Ik ondervroeg den Zwitser over zijne nieuwe avonturen. Hij was mij gevolgd tot Santander; mij daar niet meer vindende, en al het geld, dat ik gegeven had, verteerd zijnde, had hij zich op nieuw op weg begeven, nog niet de wijk naar Frankrijk durvende te nemen, uit vrees van in handen der partijgangers te vallen, die de grenzen bezet hielden, en hem als spion zouden hebben kunnen fusilleren. Zijne zwerftogten hadden hem gevoerd tot midden in de bergen van Arragon, doch, bijna stervende van honger, had hij daar met luider stemme een gebed uitgestort, zich in Gods hoede aanbevelende, als iemand die op het punt is van den laatsten snik te geven. Eensklaps had hij eene stem gehoord of meenen te hooren, die hem toeriep: »Moed! naar »Madrid! naar Madrid leidt de weg tot den schat!" Deze woorden hadden hem moed en krachten gegeven, hij had den weg naar Madrid weder ingeslagen.

»En wat is u dan in die hoofdstad overkomen?" vroeg ik hem; »hebt gij den schat op straat gevonden?"

Eensklaps werd BENEDICTUS, die tot nu toe zoo mededeelzaam ten opzigte van zijne zaken en zijne plannen was geweest, stil en ingetrokken. Ik was verbaasd over die verandering, en mijne nieuwsgierigheid ontlokte hem eenige oppervlakkige inlichtingen, uit welke ik begreep, dat hij eenige menschen had ontmoet, die, verleid door zijne vertellingen, hem den kost gegeven en in de kleeren hadden gestoken, in de hoop van met hem dien wonderbaren schat te deelen. Wie waren die menschen? Hij sprak er mij niet dan geheimzinnig over, mompelde met een gewigtig gelaat den naam van CHRISTINA, en voegde er bij, dat men hem eenen plegtigen eed op de vier evangeliën, in het bijzijn van eenen bisschop, had doen afleggen. Ik dacht, dat zijn hoofd verbijsterd was, en ik hield op met vragen: maar bij het afscheid nemen zeide hij tegen mij: »*lieber Herr*, vergeef »mij, dat ik niet openhartiger jegens u ben; ik durf »niet; ik behoor mij zelven niet meer toe. Daar»enboven: ik heb al veel te veel gebabbeld, en »dat heeft mij kwaad gedaan." Het is altoos ver»keerd van eenen schat te spreken, voor dat men hem »heeft Ik heb mij te laat herinnerd, dat een lands»man van mij, in de aarde hebbende gewroet en een »koperen pot met eenen *Schatz* daarin, dien bij den »steel greep en in vervoering uitriep: *Daar heb ik* »*hem eindelijk!* Maar het was genoeg: alles verdween, »en hij hield alleen den steel in de hand. Vaarwel, »*lieber Herr;* ik ga binnen kort weer op weg naar »St. Jago; maar vóór mijn vertrek kom ik u toch »nog eens opzoeken."

De aanbevelingsbrief.

Een grijsaard van meer dan zestig jaren, de heer N... oud-professor, leefde sedert eenige dagen alleen in zijne woning. Zijne vrouw, veel jonger dan hij zelf, was naar eene provinciestad vertrokken, waar eenige familie-zaken haar riepen, toen, op een achtermiddag, een jong meisje van ongeveer achttien jaren, gekleed in het kostuum der landmeisjes van de Côte-d'Or, zich bij onzen ouden professor vervoegde en hem eenen aanbevelings-brief overhandigde, van eenen eerwaardigen geestelijke, een' zijner goede, oude vrienden. In dien brief verzocht de waardige priester zijn ouden vriend de jonge MARIA bij zich te willen ontvangen; zij moest zich naar Parijs begeven om te trachten daar geplaatst te worden, en om tevens eene kleine erfenis te ontvangen. »Het is de nicht mijner oude, goede huishoudster, schreef de abt, en ik beveel u dezelve aan alsof het mijn eigen was."

De heer N.... vond er in het begin wel eenige zwarigheid in, wegens de afwezigheid zijner vrouw, maar daar de aanbeveling van zijnen ouden vriend voor hem heilig was, gelastte hij aan zijne portierster een klein kamertje naast zijne slaapkamer voor MARIA in gereedheid te brengen. Drie dagen gingen aldus voorbij, gedurende welke het jonge meisje dikwerf uitging, onder voorwendsel van eene plaats te zoeken; zij kwam overigens altijd geregeld te huis op het uur van het middagmaal, dat zij met den heer N... gebruikte, en des avonds ging zij naar haar kamertje. Den vierden dag, tegen 5 ure des avonds, terwijl het jonge meisje en de oude professor aan tafel zaten, werd er hevig aan de deur geklopt. De heer N... opende, en was niet weinig verwonderd eenen man van omstreeks dertig jaren te zien binnenkomen, die de hevigste woede te kennen gaf: »Gij zijt dus de ellendige," riep deze persoon, »die mijne zuster in het ongeluk heeft gestort, en haar aan hare familie ontscheurt?"

Dus sprekende drong hij tot in de eetzaal door. Het jonge landmeisje scheen op zijn gezigt hevig verschrikt, en veinsde zich onwel te gevoelen, terwijl de goede heer N. zich alle moeite gaf om aan den vertoornden broeder te doen begrijpen, dat hij MARIA slechts op de aanbeveling van eenen eerwaardigen geestelijke, zijnen vriend, bij zich ontvangen had. Maar de voorgewende broeder kon, of liever wilde niets hooren; hij dreigde, schreeuwde en voegde hem de smadelijkste beschuldigingen toe. De heer N..... niets van dit alles begrijpende en van de zuiverheid zijner bedoelingen bewust, gaf zich in zeker opzigt aan de directie van dezen man over, ten einde ieder schandaal te vermijden. Deze verklaarde eindelijk, dat hij zijne zuster wilde medenemen, aan welke hij vijf minuten zou gunnen om zich gereed te maken. Tevens verzocht hij den heer N..... hem eenige oogenblikken met haar alleen te laten, om haar te ondervragen omtrent eenige zaken, die zij welligt in zijne tegenwoordigheid niet zou durven bekennen. De professor begaf zich in een naburig vertrek, nog geheel onthutst en verschrikt door het voorgevallene.

Een kwartier ging aldus voorbij, vervolgens een half en eindelijk een geheel uur; en toen hij, niets meer vernemende, besloot naar de eetzaal terug te keeren, waar hij de zich noemende broeder en zuster had achtergelaten, was hij zeer verbaasd, dat niet alleen zij zelve verdwenen waren, maar dat zij al het zilver, het linnen, een gouden horologie, en eenige andere voorwerpen van waarde, welke zich in eene daarnaast gelegen kamer bevonden, hadden medegenomen.

Sedert heeft de heer N..... niets meer van het jonge meisje gehoord; zijne vrouw bevestigde hem overigens, den volgenden dag bij hare tehuiskomst, in het vermoeden, hetwelk hij had opgevat, dat de brief van den geestelijke valsch was.

Ingezonden stukken.

Staatkundige-financiële beschouwingen.

HET ONTWERP VAN WET TOT (ZOOGENAAMDE) REGELING VAN 'S RIJKS OPENBARE SCHULD.

Het doelmatige en heilzame van eene, op de beginselen van eerlijkheid en goede trouw steunende vermindering in de rente der publieke schuld, is hier te lande niet betwist geworden. Wel heeft men het tegenwoordig oogenblik minder geschikt daartoe geacht. En misschien ware het, inderdaad, beter geweest, alvorens tot zulk eene reusachtige operatie over te gaan, de gevolgen van het Belgisch tractaat eenigzins te leeren kennen. Hadden eenige jaren bewezen, dat de vrees voor eene gevoelige vermindering van onzen handel — de levensbron van onzen staat — hersenschimmig was; hadden de nationale effecten, door eene meer geregelde staatshuishouding, het verdwijnen van een zeer onrustbarend te-kort en de aanhoudende ruimte van kapitalen, eenen meer met de overige Europesche publieke effecten overeenkomenden stand verkregen, — zoo zou de bedoelde vermindering in den standaard der rente met oneindig grootere zekerheid hebben kunnen ten uitvoer gebragt worden. Dan dit bewijst niets tegen de juistheid van het *stelsel*. Evenmin kan de geopperde bedenking, dat de besparing luttel is bij vergelijking met de uitgebreidheid en den omslag der operatie, het stelsel treffen, hetwelk sints jaren met overtuiging en ijver door ons werd verdedigd. Want ware de thans voorgestelde reductie van rente niet met de beginselen van regtvaardigheid overeen te brengen, zoo zoude eene reductie op eene meer uitgebreide schaal dit nog minder zijn. Bij de daarstelling van een nieuw *drie* pCts. effect, is, en wel zeer te regt, op de meening der beurzen acht geslagen; de 3 pCts. effecten van Engeland, Frankrijk, België, Denemarken, enz., bieden schoone punten van vergelijking aan. Misschien was het doelmatig geweest, eene bepaalde aflossing aan het nieuwe effect te verbinden, en wel tegen klimmende prijzen; bij voorbeeld, het eerste jaar tegen 80, het volgende jaar tegen 81, en zoo elk jaar één pCt hooger, tot dat de aflossings-som het pari zoude bereikt hebben. De uit dusdanige bepaling voor de staatskas voortspruitende opoffering, zoude gering geweest zijn in vergelijking met de verhooging der waarde, welke het nieuwe effect daardoor bij het publiek zoude verworven hebben. Moge, door deze weinige regelen, de aandachtige overweging der regering herhaaldelijk op dit punt gevestigd worden! Een drie pCts. effect heeft allezins kans van welslagen. Bij een drie pCts effect, met klimmende aflossing, ware echter, behoudens buitengewone gebeurtenissen, deze kans tot zekerheid geworden.

Door deze en eenige andere bijvoegingen, alsmede door artikel 8 van het oorspronkelijke, artikel 5 van het gewijzigd ontwerp, betreffende de aanvulling van het te-kort, een punt, dat met de reductie van rente, hoezeer men ook het tegendeel verzekere, *hoegenaamd niets gemeen heeft*, in eene bijzondere wet te brengen, zoude het voorstel veel aan waarde kunnen winnen. Intusschen ware het overbodig, in uitvoerige beschouwingen deswege te treden, zoo lang het ontwerp bepalingen behelst, welke hetzelve volstrekt onaannemelijk maken. Van elke wet, ja zelfs van elke handeling in onze maatschappelijke betrekkingen wordt overeenstemming van beginselen gevraagd; deze ontbreekt hier ten eenemale. Heeft, gelijk elke gewigtige maatregel dit vereischt, eene vaste, bepaalde zienswijze de onderscheidene bepalingen bestuurd? — Nergens in het ontwerp is een spoor daarvan te ontdekken. — Twijfelt men aan de handhaving der Europesche rust, dan is er aan geene op de aanbieding van het kapitaal der schuld steunende vermindering van rente te denken; houdt men zich integendeel van de voortduring der rust verzekerd, dan zijn de prijzen van 50 en 53 pCt., gelijk deze in de memorie van toelichting voor de schuldvordering op België worden ondersteld, bespottelijk. Of wil men eenige honderd millioenen Nederlandsche 3 pCts. schuldbrieven tegen 71 of 72 pCt. plaatsen, terwijl men eene partij Belgische 2½ pCts. schuldbrieven tegen 53 (dat is *f* 63⅗ voor *f* 3 rente) of tegen 54 (dat is *f* 64⅘ voor *f* 3 jaarlijksche rente) afstaat? Zijn het de ministers, de Kamers, of publieke schrijvers, dan wel de kapitalisten en de beurzen, welke in het hoogste ressort over de waarde der onderscheidene publieke effecten beslissen? Welnu, de laatsten hebben op de ondubbelzinnigste wijze beslist, — elke prijs-notering kan daarvan ten bewijze strekken, — dat een Belgisch publiek effect ten minste even veel waarde heeft als een Nederlandsch. Nutteloos ware het, in bespiegelingen te treden omtrent het al dan niet gepaste dier beslissing. Zij bestaat, en wordt sedert eene reeks van jaren door *alle* beurzen bevestigd. Hoe wil men dan nu redelijker wijze daaraan denken, eene massa van eenige honderd millioenen Nederlandsche schuldbrieven tegen tien, twaalf of veertien pCt. hoogeren prijs door de kapitalisten te zien aannemen, dan waartoe men zelve Belgische effecten afstaat? Het magtwoord der wetgevende magt, waartegen geen beroep bestaat dan aan den hoogsten regter, kan de schuldeischers van den staat tot eene verpligte conversie, onder welke voorwaarden dan ook, dwingen; wij hebben het — ongelukzaliger gedachtenisse — voor twee jaren ondervonden; maar heeft deze magt ook de middelen om eene *facultatieve* conversie te doen welslagen, wanneer dezelve op ongerijmde bepalingen gebaseerd is?

Het ontwerp, gelijk het thans voorligt, is eene anomalie. Want één van de beiden: de minister vertrouwt, de schuldvordering op België tegen 60 pCts. of hooger te kunnen plaatsen. Hij stelle dan in de wet vast, dat de opbrengst dier vordering moet strekken om *ten minste twee millioen en viermaal honderd duizend gulden jaarlijksche rente ten laste van Nederland af te lossen;* of er bestaat geene gelegenheid, den prijs van 60 pCt. of hooger voor de Belgische schuld te bereiken, dat men dan ook niet daaraan denke, Nederlandsche 3 pCts. schuldbrieven tegen 72 pCts. te plaatsen! Wat zal, volgens den natuurlijken loop van zaken, de uitkomst zijn, indien het ontwerp met deszelfs tegenstrijdige bepalingen mogt worden tot wet verheven? De Belgische schuld zal tegen eenen onevenredig lagen prijs, bij voorbeeld, tegen 55 pCt., worden afgestaan. Of bij openbare inschrijving, zoodat elk naar deszelfs middelen daarin deel kan nemen, dan wel aan éénen begunstigden bankier, doet hier ter zake niets af; 55 pCts. voor een 2½ pCts. staat gelijk met 66 pCt. voor een 3 pCts., wanneer het grootere nominale kapitaal van het 2½ pCts. effect niet in aanmerking wordt genomen. Dan, terwijl de Belgische effecten, waarvan de massa veel geringer is dan die der Nederlandsche, steeds veel hooger betaald worden dan de laatste, terwijl België niet tegen een te-kort worstelt, dat — in tijd van ongestoorde rust en vrede — niet minder dan een zesde der gezamenlijke opbrengst van 's rijks middelen bedraagt, en, terwijl in België de belastingen eerder dan in Nederland voor eenige uitbreiding vatbaar zijn, — zullen de kapitalisten, in dusdanig geval, voor een 3 pCts. Nederlandsch fonds niet meer dan 60, 62, ten hoogste 66 pCt. willen besteden. De prijs van 72 pCt. zal nergens bestaan dan op het papier, en misschien in eenige kunstmatige beurs-operatiën; doch de massa der kapitalisten zal zich evenmin daardoor, als door

de conversie der schuldbrieven, in het bezit van eenige, van de regering afhankelijke instellingen laten verleiden. Indien dus geen 72 pCt. voor de daar te stellen 2 pCts. schuld is te bereiken, zoo zal van de opbrengst der Belgische schuldvordering zoo veel moeten worden afgehouden, als tot aanvulling van het te-kort over 1841 en 1842 benoodigd is. Immers op de eene of andere wijze moet in dit noodlottige tekort worden voorzien. Vervolgens zal, indien de nieuwe fraaije belastings-ontwerpen de goedkeuring der Kamers niet mogten wegdragen, ook het vermoedelijk te-kort over 1843 daaruit worden aangevuld. Door deze verledene en toekomstige te-korten zal reeds een aardig gedeelte der opbrengst van de Belgische inschrijving verslonden worden. Voor het matige saldo zullen 5 pCt. kunnen en moeten worden afgelost, ten einde ten minste gedeeltelijk aan eene der voorwaarden van het traktaat te kunnen voldoen. Doch zal tevens het pand, de zekerheid, welke elk schuldeischer van Nederland, ten minste voor een gedeelte van zijne vordering in de schuldvordering op België vermeende te hebben, verdwijnen, en de stand van zaken zal noodlottiger dan ooit te voren, ja bijkans onredbaar zijn.

Er hangt dus zeer veel, ja, in zeker opzigt, het welslagen van den geheelen maatregel van de voordeelige plaatsing der 80 millioen Belgische schuld af.

Wil men intusschen geene waarde hechten aan deze overwigtige bedenking; wil men den minister, in aanmerking van deszelfs groote ondervinding, eene speling laten, zonder voorbeeld in eenigen constitutionelen staat, dat men dan ten minste, eene Nederlandsche wetgevende vergadering waardig, duidelijk uitdrukke, wat men bedoelt. Artikel 1 zal dan moeten vervat worden, als volgt:

»AAN HET HOOFD VAN HET DEPARTEMENT VAN FINANCIËN WORDT DE BEVOEGDHEID VERLEEND, OM, HETZIJ IN HET OPENBAAR, HETZIJ IN ZIJN KABINET, HETZIJ BIJ WIJZE VAN ALGEMEENE INSCHRIJVING, HETZIJ AAN EENEN OF EENIGE BINNEN- OF BUITENLANDSCHE KAPITALISTEN OF HANDELAREN, TEGEN DE SOMMA VAN *TWEE EN VEERTIG*, OF, NAAR VERKIEZING VAN ZIJNE EXCELLENTIE, OOK TEGEN *VEERTIG MILLIOEN GULDEN*; BETAALBAAR OP ZOODANIGE TIJDSTIPPEN, ALS ZIJNE EXCELLENTIE MOGT GOEDVINDEN TE BEPALEN, IN VOLLEN EIGENDOM AF TE STAAN EN TE CEDEREN DE AAN NEDERLAND TOEBEHOORENDE EN OP NAAM VAN DEN NEDERLANDSCHEN STAAT IN HET GROOTBOEK DER $2\frac{1}{2}$ PCTS. NATIONALE SCHULD VAN BELGIË INGESCHREVEN TACHTIG MILLIOEN GULDEN, (WELKE, IN VERGELIJKING MET DEN SINTS LANG GEVESTIGDEN STAND DER BELGISCHE DRIE PCTS. EFFECTEN, EN NAAR HET OORDEEL VAN ALLE DESKUNDIGEN EENE WAARDE HEBBEN VAN MINSTENS *ACHT EN VEERTIG MILLIOEN GULDEN*.")

Aldus geredigeerd zou de strekking voor ieder duidelijk zijn. De natie, de wereld zoude dan weten, dat Nederland, zelfs in benarde geldelijke omstandigheden, geenszins voor eene opoffering van een armzalig half dozijn millioenen terugdeinst, wanneer het daarop aankomt, aan eenen van deszelfs groote mannen, wiens diepe kunde en onkreukbare regtvaardigheid bij vele gelegenheden schitterend geblonken en het land tot eenen nimmer gekenden trap van voorspoed gebragt hebben, een zeldzaam blijk van vertrouwen te geven, of aan Nederland een onschatbaar voorregt te verwerven, van met den gevierden bankier der eeuw in aanraking te komen. De Kamers zouden daardoor tevens eene openbare logenstraffing geven aan hen, welke uit de schijnbaar innige verstandhouding tusschen dien wereld-bankier en onzen grooten minister allerlei ongepaste gevolgtrekkingen hebben willen opmaken; gevolgtrekkingen, welke een gevaarlijk voedsel zouden kunnen verkrijgen, wanneer artikel 1 van het ontwerp deszelfs tegenwoordigen onbepaalden vorm behield. Onder dien duistere vorm, zulke woorden, in welke gansch wat anders ligt opgesloten, dan duizenden bij de lezing vermeenen, — getuige de omstandigheid, dat in de afdeelingen der Tweede Kamer geene enkele bedenking op dit hoogstgewigtig punt is gevallen — mogen den onbeperkten bijval van den regtsgeleerden aanhang van het ministerie van financiën hebben weggedragen; doch zij zijn onwaardig eener Nederlandsche volksvertegenwoordiging, welke hare beslissingen in ronde, duidelijke, algemeen onverstaanbare bewoordingen te kennen geeft. Te veel gevoel van eigenwaarde en Nederlandsche opregtheid bezitten onze Kamers, dan dat men hare toestemming tot eene wet zoude kunnen verwerven, aan welke het eerste en onmisbare vereischte van elke goede wet, de ondubbelzinnige verklaring van den wil en de bedoeling van den wetgever, ten eenemale ontbreekt. *X. Y.*

Beursberigt.

Effecten-societeit, ten half 5 ure,

Zondag, 14 mei.

Integralen $57\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$. Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $82\frac{1}{4}$. Handelmaatschappij $137\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$. Ardoins $20\frac{1}{16}$, $\frac{1}{4}$. Onbepaalde Dito $19\frac{3}{16}$, $\frac{5}{16}$. Coupons $25\frac{1}{4}$. Portugesche $41\frac{1}{4}$.

De huidige halfmaandelijksche rescontre bragt eenige levendigheid te weeg in Integralen, die iets vaster blijven.

In Aandeelen handelm. was de tweemaandelijksche rescontre der premiën, en deze omstandigheid heeft ook daarin tot eenigen handel aanleiding gegeven.

In vreemde was weinig affaire. Spaansche iets vaster; Portugesche meer aangeboden.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 Mei 1 El 9 Palm 8 Duim; gew. 18 Duim; gev. 0 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.